

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»

Кафедра фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС)
навчальної дисципліни «Анатомія та фізіологія людини»
на 2024/2025 навчальний рік

1. Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма здобуття освіти	заочна
Рік підготовки, семестр	1 курс, 1 семестр
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	5 ЄКТС / 150 годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Модульний контроль
Мова викладання	Українська
Розміщення курсу	Google classroom

2. Інформація про викладачів

1. Викладачі: *Фастівець Анна Віталіївна*, професор кафедри фізичної терапії, доктор педагогічних наук, доцент, *Свінцицька Ольга Володимирівна*, старший викладач кафедри фізичної терапії

Робочий кабінет (№303), графік роботи: пон.-четв. згідно з розкладом

2. Віртуальний офіс: E-mail a.fastivets@istu.edu.ua, o.svintsitska@istu.edu.ua, посилання на вебінар Google Meet в Google classroom, графік роботи: згідно з графіком навчального процесу
 Більше інформації про викладачів можна знайти на сторінці [кафедри](#) офіційного сайту \ Університету.

3. Анотація навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти базових знань з анатомії та фізіології людини у світі природничо-наукових уявлень про будову і функції організму, як єдиного цілого, нерозривно пов'язаного із зовнішнім середовищем, удосконалення знань про форму, топографію, зовнішню та внутрішню будову органів і систем організму, з'ясування закономірностей і механізмів регуляції функціонування організму, а також вміння використовувати набуті знання при подальшому вивченні інших медико-біологічних дисциплін, та у практичній діяльності психолога.

Завдання навчальної дисципліни:

ознайомлення студентів з базовими знаннями щодо:

- сучасного стану розвитку анатомії та фізіології;
- методів морфологічних та фізіологічних досліджень;
- будови органів, систем органів і їх взаємодії;
- механізмів функціонування органів та систем організму;
- процесів гомеостазу, обміну речовин, терморегуляції;

- впливів факторів навколишнього середовища на фізіологічні функції організму
формування умінь:

- визначати органи та їх частини за анатомічними моделями, схемами чи зображеннями;
- пояснювати взаємозв'язок між будовою та функціями органів і систем;
- використовувати анатомічну термінологію для опису частин тіла;
- аналізувати механізми нейрогуморальної регуляції процесів життєдіяльності організму;
- трактувати фізіологічні показники та оцінювати стан організму;
- пояснювати механізми адаптації організму до зовнішніх і внутрішніх змін;
- орієнтуватися у спеціальній науково-педагогічній літературі згідно профілю підготовки

розвиток у здобувачів таких комунікаційних навичок:

- командної роботи при колективному обговоренні проблемних ситуацій та комплексних завдань;
- формування здатності застосовувати знання та навички самостійно та відповідально;
- правильно використовувати медичну, біологічну та фізіологічну термінологію у спілкуванні;
- підтримувати аргументовану дискусію щодо фізіологічних і анатомічних питань;
- обґрунтовувати свої висновки та пояснення, спираючись на наукові факти;
- формування навичок спільного вирішення завдань у групах (під час практичних занять, проектів).

формування здатності застосовувати знання та навички самостійно та відповідально:

- демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності;
- дотримуватись етичних принципів у професійній діяльності психолога;
- відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (внутрішню професійну мотивацію).

Навчальна дисципліна вносить вклад у формування таких компетентностей та досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові (спеціальні) компетентності

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК12. Здатність самостійно розробляти програму психокорекційного впливу та план психотерапевтичного процесу відповідно до індивідуально-психологічних особливостей клієнта.

Програмні результати навчання

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПРН 19. Складати та реалізовувати програму психокорекційного впливу та план психотерапевтичного процесу відповідно до індивідуально-психологічних особливостей клієнта.

Пререквізити: стосуються знань, які необхідні для успішного вивчення дисципліни Анатомія та фізіологія людини. Вони охоплюють базові концепції в біології, хімії та фізиці, які допомагають зрозуміти побудову та функції людського організму.

Рекомендовані навчальні матеріали та ресурси

Основні:

1. Анатомія людини: підручник / С.М. Білаш, М.М. Коптев, О.М. Проніна, О.М. Беляєва та ін. - ВСВ «Медицина», 2023. 279 с
2. Анатомія людини: підручник у 3 томах / А.С. Головацький та ін. Вид. 6-тє, доопрацьоване. Вінниця: Нова книга, 2019. 1200 с
3. Атлас анатомії людини: переклад 7-го англ. вид.: двомовне вид./Френк Г. Неттер; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук Вацеба, І.Є. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г. Попадинець. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. 736 с.
4. Коляденко Г.І. Анатомія людини. Підручник. К.: Либідь, 2018. 384с.
5. Лук'янцева Г.В. Фізіологія людини. Навчальний посібник: Олімпійська література, 2018. 184 с.
6. Філімонов В.І. Фізіологія людини. Підручник. – ВСВ «Медицина», 2021. 488 с.
7. Черкасов В. Г. Анатомія людини: підручник. Вінниця: Нова Книга, 2018. 640 с.
8. Чорнокульський С.Т. Анатомія м'язів (міологія). Навчально-методичний посібник з анатомії людини. В-во: Книга-плюс. 2019. 160 с.

Додаткові:

1. Білл Брайсон. The Body. A Guide for Occupants. В-во: Transworld Digital. 2019. 464с.
2. Гжегоцький М. "Фізіологія" Навчально-методичний посібник до практичних занять та самостійної роботи. Нова книга, 2019. 464 с.
3. Історія анатомії (хронологія розвитку та видатні анатоми): навчально - методичний посібник. В.Г. Черкасов, Ю.Й. Гумінський, Е.В. Черкасов, В.С. Школьніков. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2012. 148 с.
4. Ковальський М. Оперативна хірургія та топографічна анатомія. К.: Медицина, 2016. 504с.
5. Лукашенко Т, Малишев В. Анатомія людини. Конспект лекцій. Луцьк: в-во Університет "Україна", 2018. 112с.
6. Матешук-Вацеба Л. Р. Нормальна анатомія: навчально-методичний посібник; Львівський національний медичний ун-тім. Д. Галицького. Львів: Наукове товариство ім. Т. Г, Шевченка, 2020 – 432 с.
7. Мороз В. М. Йолтухівський М. В. Фізіологія. Короткий курс. — 2-ге вид. Навчальний посібник. Україна, 2019. 392 с.
8. Павліна В. Гістологія: підручник і атлас. З основами клітинної та молекулярної біології: 8-е видання: у 2 томах. ВСВ «Медицина», 2021.
9. Свааб Дік. Наш творчий мозок. Х.: Клуб сімейного дозвілля. 2019. 960с.
10. Чорнокульський С.Т. Анатомія кісток та їх з'єднань: навчально - методичний посібник. Київ, Книга Плюс, 2015. 159 с.

Інформаційні ресурси:

1. Google Академія. Інформаційні ресурси за категоріями. Категорія «Анатомія людини». Електронний ресурс. Режим доступу:
https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as_sdt=0%2C5&q=%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%8F+%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8&oq=%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BC
2. Google Академія. Інформаційні ресурси за категоріями. Категорія «Фізіологія людини». Електронний ресурс. Режим доступу:
https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as_sdt=0%2C5&q=%D1%84%D1%96%D0%B7%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F+%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8&btnG=

4. Організація вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Форми занять (найменування, кількість годин)	Форми контролю	Максимальна кількість балів
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Вступ. Неврологія. Аналізатори Опорно-руховий апарат. Серцево-судинна система. Ендокринологія. Спланхнологія			
Тема 1. Вступ до дисципліни. Предмет і задачі анатомії, фізіології			
	Лекція 1 – 1 год		
	Самостійна робота – 11 год	Див. примітку*	
Тема 2. Фізіологія збудливих структур. Загальна анатомія та фізіологія нервової системи			
	Лекція 2 – 1 год		
	Самостійна робота – 16 год	Див. примітку*	
Тема 3. Анатомія та фізіологія центральної нервової системи			
	Лекція 3 – 1 год		
	Самостійна робота – 11 год		
Тема 4. Периферична нервова система			
	Лекція 4 – 1 год.		
	Самостійна робота – 11 год	Див. примітку*	
Тема 5. Вища нервова діяльність людини			
	Лекція 5 – 1 год.	Бліц-опитування	
	Практичне заняття 1 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань та самостійної роботи студентів	20
	Самостійна робота – 13 год	Див. примітку*	
Тема 6. Сенсорні системи			
	Лекція 6 – 1 год	Бліц-опитування	
	Самостійна робота – 13 год	Див. примітку*	
Тема 7. Загальна анатомія та фізіологія залоз внутрішньої секреції			
	Лекція 7 – 1 год.	Бліц-опитування	
	Практичне заняття 2 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань та самостійної роботи студентів	20

	Самостійна робота – 13 год	Див. примітку*	
Тема 8. Загальна остеологія і артрологія			
	Самостійна робота – 11 год	Див. примітку*	
Тема 9. Загальна мієлогія			
	Лекція 8 – 1 год.		
	Самостійна робота – 11 год	Див. примітку*	
Тема 10. Загальна характеристика серцево-судинної системи			
	Лекція 9 – 1 год.		
	Самостійна робота – 11 год	Див. примітку*	
Тема 11. Спланхнологія			
	Лекція 10 – 1 год.		
	Практичне заняття 3– 2 год	Перевірка індивідуальних завдань та самостійної роботи студентів	20
	Самостійна робота – 11 год	Див. примітку*	
Разом поточна робота			60
	Модульний контроль 1 – 2 год	Комп'ютерне тестування	40
Разом за кредитним модулем			100
*Примітка. Завдання та запитання з матеріалу, що виноситься на самостійне опрацювання, включені до індивідуальних завдань та тестових завдань з модульного контролю.			

5. Політика навчальної дисципліни

5.1. Політика щодо відвідування занять

- аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно з розкладом, який розміщений на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Розклад](#));
- права, обов'язки та основні правила поведінки здобувачів освіти протягом навчання в Університеті регламентується [Правилами внутрішнього розпорядку для здобувачів](#).

5.2. Політика оцінювання навчальних досягнень здобувачів

- система, шкали та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Завданні вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#);

орієнтовані критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Орієнтовані](#) критерії). Разом із тим, кожне практичне заняття оцінюється від 0 до 20 балів.

Критерії оцінювання індивідуального завдання у 20 балів подано у таблиці:

Шкала оцінювання Критерії оцінювання	Критерії оцінювання
0	Завдання не розкрито, або обґрунтуванні неправильне
1-4	Часткове викладення теоретичних основ завдання з неправильним обґрунтуванням
5- 9	Допущені помилки, не повне викладення теоретичних основ завдання з неправильним обґрунтуванням
10-14	Неповне викладення теоретичних основ завдання, недостатньо обґрунтовані висновки

15-18	Правильне, але не повне викладення теоретичних основ завдання
19-20	Правильне і повне викладення теоретичних основ завдання

- Визначені силабусом навчальні завдання є обов'язковими для виконання здобувачами освіти. Розподіл балів за окремі завдання вказаний у розділі 5 «Організація вивчення навчальної дисципліни».

- Максимальна кількість балів за поточну роботу упродовж кредитного модуля становить 60 балів, мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового оцінювання кредитного модуля становить 30 балів; максимальна кількість балів за підсумкове оцінювання модульного контролю становить 40 балів;

- можуть бути визнані та зараховані (повністю чи частково) у межах навчальної дисципліни результати навчання, досягнуті здобувачем поза навчальними заняттями в ЗВО «МНТУ» через формальну освіту (на основі додатку до диплому чи академічної довідки), що регулюється [Положенням про організацію освітнього процесу](#), або неформальну, інформальну освіту (через процедуру визнання, яка регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти).

5.3. Політика щодо дедлайнів та перескладання

- усі передбачені програмою завдання мають бути виконані у встановлені викладачем терміни;
- робота, яка здається здобувачем менше ніж за п'ять робочих днів до модульного контролю без поважних причин, не перевіряється викладачем;
- здобувачу, який не здав роботу у встановлені терміни з поважних причин, надається можливість здати її після встановленого терміну за погодженням із викладачем;
- ліквідація академічної заборгованості відбувається у встановлені графіком освітнього процесу терміни та у порядку, передбаченому у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Заводі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.4. Політика дотримання принципів академічної етики та доброчесності

- здобувачі мають дотримуватись принципів академічної етики та доброчесності наведених у [Кодексі академічної етики](#) та [Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників Заводу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).
- порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність, передбачену чинним законодавством та наведеним вище положенням;
- Університет визнає важливість різноманітності студентського контингенту і прагне до створення комфортного інклюзивного та справедливого середовища для навчання різних категорій здобувачів. Будь-яка поведінка (включно з переслідуваннями, сексуальними домаганнями, дискримінацією, розпалюванням ворожнечі), яка загрожує цій атмосфері, не допускається. Інформація про прояви такої поведінки учасниками освітнього процесу під час занять має бути негайно доведена до викладача навчальної дисципліни чи адміністрації Університету.

5.5. Політика оскарження результатів підсумкового контролю

Порядок оскарження результатів підсумкового контролю (кредитний модуль чи атестація) регулюється розділом 6 [Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень](#)

здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая».

5.6. Політика комунікацій

Комунікації з викладачем:

- усі обов'язкові для виконання завдання з навчальної дисципліни, рекомендації до їх виконання, максимальна кількість балів та дедлайни викладені у розділі «Завдання» навчального курсу Анатомія та фізіологія людини у Class Room;
- усі важливі повідомлення для здобувачів викладач розміщує у розділі «Стрічка» навчального курсу Анатомія та фізіологія людини у Class Room;
- усі виконані завдання здобувач повинен завантажувати для перевірки до навчального курсу Анатомія та фізіологія людини у Class Room;
- викладач перевіряє виконане здобувачем завдання протягом наступних трьох робочих днів після завантаження роботи та виставляє отриману оцінку до електронного журналу навчального курсу Анатомія та фізіологія людини у Class Room;
- при проведенні заняття у форматі відеоконференцій камери здобувачів мають бути ввімкнені протягом усього заняття;
- індивідуальні консультації викладач надає здобувачам офлайн у приміщенні та за графіком, визначеними у силабусі, або онлайн у віртуальному офісі за визначеним графіком.

Комунікації в групі

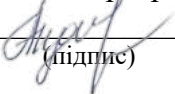
Викладач заохочує дискусії із спірних питань та проблем, що розглядаються у межах навчальної дисципліни, висловлювання власної точки зору здобувачів на предмет їх вирішення. Обговорення та дискусії мають вестись у обстановці поваги до іншої точки зору, шанобливого ставлення до думок опонентів. Критика має бути конструктивною та обґрунтованою.

Силабус навчальної дисципліни складено професором кафедри фізичної терапії, доктором педагогічних наук, доцентом Анною ФАСТИВЕЦЬ та старшим викладачем кафедри фізичної терапії Ольгою СВІНЦІЦЬКОЮ.

«Погоджено»

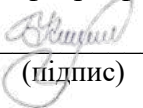
Гарант освітньої програми

доктор психол. наук, Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)

Ухвалено рішенням кафедри фізичної терапії (протокол №1 від 29.08.2024)

Завідувач кафедри фізичної терапії

(підпис)

доктор пед. наук., доцент, Юлія КОПОЧИНСЬКА